

Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΕ ΕΝΑΝ ΚΟΣΜΟ ΠΟΥ ΑΛΛΑΖΕΙ

Όλα τα σημάδια, σε επίπεδο παγκόσμιων γεωπολιτικών δεδομένων, δείχνουν ότι ζούμε το τέλος μιάς εποχής. Για την ακρίβεια, μάλλον βρισκόμαστε σε μία μεταβατική περίοδο, την διάρκεια της οποίας είναι δύσκολο να εκτιμήσουμε.

Με την πτώση της Σοβιετικής Ενώσεως και το τέλος του ψυχρού πολέμου, περί το 1990, τα βασικά γεωπολιτικά χαρακτηριστικά και δεδομένα του Κόσμου είχαν την εξής εικόνα :

Απόλυτη Κυριαρχία των Η.Π.Α.

Η ελεύθερη οικονομία τω αγορών, χωρίς περιορισμούς, ήταν το παγκόσμιο οικονομικό σύστημα.

Όλα οδηγούσαν προς πλήρη παγκοσμιοποίηση.

Σήμερα, 30 χρόνια, περίπου, μετά, τίποτα δεν είναι όπως προδιαγραφόταν. Η πανδημία του COVID-19, αποκάλυψε τις αδυναμίες της παγκοσμιοποιημένης και ελεύθερης οικονομίας των αγορών και του απόλυτου καπιταλισμού. Οι κρατικές παρεμβάσεις και οι δημόσιες δομές υγείας, έσωσαν την κατάσταση. Οι δε κρατικές οικονομικές ενισχύσεις κράτησαν όρθιες πολλές επιχειρήσεις και την ανεργεία σε αποδεκτά επίπεδα.

Ο πόλεμος στην Ουκρανία, διέλυσε όλες τις βεβαιότητες και τις σταθερές, ιδιαίτερα στο δυτικό στρατόπεδο. Η Ευρώπη κατάλαβε ότι η ειρήνη, η ασφάλεια, η ενεργειακή επάρκεια και γενικά η ευημερία, δεν είναι δεδομένα. Η Κίνα, με την τεράστια οικονομική πρόοδο της, αμφισβητεί πλέον την απόλυτη κυριαρχία των Η.Π.Α., ιδιαίτερα στην Ασία και τον Ειρηνικό. Ο Αλεξάντερ Γιαμπούεφ, ερευνητής στο Κάρνεγκι, δήλωσε για την πρόσφατη συνάντηση Σι - Πούτιν στην Ρωσία: *«...πρόκειται για μία δήλωση προς τη Ρωσία ότι μην ανησυχείτε, είμαστε εδώ. Και μία προς την Δύση ότι η Κίνα δεν είναι πλέον η χώρα στην οποία θα πει κάποιος άλλος τι θα κάνει...»*

Αντί για την πλήρη παγκοσμιοποίηση βλέπουμε τους ηγέτες να προστατεύουν με κάθε τρόπο τις εθνικές τους οικονομίες. Στις Η.Π.Α., μετά το «Η Αμερική Πρώτα», σήμερα νομοθετούν για προστασία από τον πληθωρισμό και την προσέλκυση επενδύσεων (IRA), δημιουργώντας προβλήματα στην Ε.Ε. και οδηγώντας την να λάβει μέτρα υπέρ της παραγωγής και των επιχειρήσεων της.

Στον χώρο που άφησε η πτώση του διπολισμού εμφανίστηκαν, σταδιακά, περιοχικές δυνάμεις με έντονες τάσεις ανεξάρτητης εθνικής πολιτικής. Οι BRICS, το IPAN, η ΤΟΥΡΚΙΑ είναι χαρακτηριστικά δείγματα. Πρόσφατα η Κίνα έχει κάνει ενέργειες προσέγγισης με Σαουδική Αραβία και Ιράν. Δημιουργήθηκε ο Οργανισμός της Σαγκάης ως νέος γεωπολιτικός πόλος απέναντι στο NATO. Η Δημιουργία το 2015 της Asian Infrastructure Investment Bank, που σήμερα αριθμεί 106 μέλη, απειλεί το μονοπώλιο της Παγκόσμιας Τράπεζας και μέσω αυτού το δολάριο και τις Η.Π.Α.

Όλα δείχνουν ότι ο ανταγωνισμός Κίνας - Η.Π.Α. θα είναι κυρίαρχο στοιχείο στην παγκόσμια σκακιέρα τα επόμενα χρόνια. Η ερώτηση που κυριαρχεί είναι αν Η.Π.Α. και

Κίνα θα πέσουν στην λεγόμενη «Παγίδα του Θουκυδίδη». Δηλαδή ότι η σύγκρουση είναι αναπόφευκτη όταν μία ανερχόμενη δύναμη απειλή την θέση της κυρίαρχης δύναμης¹. Ο Ναπολέων το 1817 είχε πει: «Αφήστε την Κίνα να κοιμάται. Όταν ξυπνήσει θα ταρακουνήσει τον κόσμο». Η Κίνα όμως έχει ξυπνήσει και μετά το 1980 έχει ξυπνήσει για τα καλά, σε όλους τους τομείς.

Το μερίδιο των Η.Π.Α. στην παγκόσμια αγορά το 1950 ήταν στο 50%, ενώ σήμερα είναι στο 15%. Το ίδιο της Κίνας, το 1980 ήταν 2% και σήμερα έχει περάσει το 20% με προοπτική το 2040 να έχει φτάσει στο 30%. Οι εξαγωγές της Κίνας το 1980 ήταν το 8% αυτών των Η.Π.Α. Το 2015 έφτασαν στο 151%, ενώ το αποθεματικό από το 16% αυτού των Η.Π.Α., έφτασε στο τεράστιο 3140%. Το ΔΝΤ, επίσημα δήλωσε το 2014, ότι το μέγεθος της οικονομίας των Η.Π.Α ήταν στα 17,4 τρις δολάρια και της Κίνας στα 17,6 τρις. Σήμερα η διαφορά μπορεί να έχει φτάσει το 20%¹.

Στις υποδομές η εικόνα είναι ίδια. Από το 1996 έως το 2016 η Κίνα κατασκεύασε 2,6 εκατ. μίλια οδικό δίκτυο, από το οποίο τα 70.000 μίλια αυτοκινητόδρομοι ταχείας κυκλοφορίας. Επίσης 12.000 μίλια σιδηρόδρομοι με ταχύτητες στα 180 μίλια την ώρα. Στους τομείς υγείας και παιδείας δε έχει μείνει πίσω. Το 1949 ο Μ.Ο. ζωής στην Κίνα ήταν τα 36 χρόνια. Το 2004 τα 76 χρόνια. Το 80% δεν διάβαζαν ούτε έγραφαν. Το 2004 το 95% είναι εγγράμματοι. Στο τεστ PISA το 2015 η Κίνα ήταν 6^η στα μαθηματικά και οι Η.Π.Α. 39^η. Από το 2013 ο Σι Τζινπίνγκ ανακοίνωσε επένδυση 1,4 τρις δολάρια για τον «Νέο Δρόμο Μεταξίου» (One Belt One Road) που θα συνδέει εμπορικά 65 χώρες με 4,4 δις ανθρώπους. Έχουν προγραμματίσει 900 έργα, σε δρόμους, σιδηροδρόμους, αεροδρόμια, λιμάνια, αγωγούς, γραμμές μεταφοράς ενέργειας, και καλώδια οπτικών ινών σε όλη την Ευρασία¹.

Στον τομέα της Άμυνας οι επενδύσεις σε σύγχρονη τεχνολογία είναι τεράστιες. Ξεπερνούν ετησίως τα 300 δις δολάρια και είναι οι δεύτερες μετά αυτές των Η.Π.Α. Πύραυλοι μεγάλης εμβέλειας εναντίον αεροπλανοφόρων και αντιδορυφορικά βλήματα, είναι ήδη εγκατεστημένα, πέρα των αεροσκαφών, πλοίων και αεροπλανοφόρων που κατασκευάζονται¹. Είναι η σύγκρουση αναπόφευκτη; Το πρόγραμμα του Harvard «Η Παγίδα του Θουκυδίδη» έκανε έρευνα για 500 χρόνια ιστορίας. Εντόπισε 16 περιπτώσεις που η ανερχόμενη δύναμη προκάλεσε την κυρίαρχη. Οι 12 κατέληξαν σε πόλεμο¹.

Η Κίνα θεωρεί την Ταϊβαν δική της επαρχία και δεν της επιτρέπει ανεξάρτητη πορεία. Μόνο και οι συναντήσεις ηγετών της με αμερικανούς πολιτικούς θεωρείται πρόκληση από την Κίνα και λαμβάνει μέτρα επί του πεδίου για επίδειξη δυνατότητας αποκλεισμού του νησιού από θάλασσα και αέρα. Υπόψη ότι το 50% του εμπορίου της Ταϊβαν γίνεται διά θαλάσσης, ενώ η χώρα των 23 εκατ. κατοίκων, παράγει το 70% των παγκοσμίων αναγκών σε Macrochips. Αυτό σημαίνει ότι το θέμα Ταϊβαν είναι και για τους δύο, υψηλού και ειδικού γεωπολιτικού βάρους.

Η μεγάλη επίσης, διαφορά στην πολιτισμική κουλτούρα, είναι ένα άλλο ιδιαίτερο σημείο προσοχής σύμφωνα με τον S. Huntington. Η κεντρική αξία του δυτικού κόσμου και φυσικά των Η.Π.Α. είναι η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ. Για τον Κινεζικό λαό είναι η ΤΑΞΗ. Η μορφή διακυβέρνησης στη Δύση είναι η Δημοκρατία, ενώ στην Κίνα η απόλυτη αυθεντία του Κ.Κ.Κ. Επομένως η πολιτισμική διαφορά Η.Π.Α.- Κίνας είναι στρατηγικής σημασίας.

Η δεύτερη με το ένα πόδι πατάει στην ελεύθερη αγορά και με το άλλο στην αυταρχικότητα του Κ.Κ.Κ.

Την ησυχία και τον δεδομένο τρόπο ζωής στην δική μας γειτονιά, την Ε.Ε., τάραξε η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Η ομπρέλα της αμερικανικής ασφάλειας φάνηκε, όχι μόνο ότι είναι εντελώς αναγκαία, αλλά μάλλον πρέπει να αυξηθεί μέσα από τις δομές του ΝΑΤΟ. Τρόμαξε η διαπίστωση των ελλειμμάτων που είχε ο σχεδιασμός της σε ενεργειακή επάρκεια, σε άμυνα, αλλά και σε βασικά αγαθά για προστασία του πληθυσμού της όταν ήρθε η πανδημία. Ομως αντέδρασε αρκετά ικανοποιητικά και αποτελεσματικά, για τα δεδομένα της Ε.Ε., στα τρία πολύ σοβαρά περιστατικά. Της πανδημίας, του πολέμου στην Ουκρανία και των τριών προσβολών υβριδικού πολέμου με όπλο το μεταναστευτικό (Εβρος, Μίνσκ, Ισπανία). Η Ε.Ε. στο μεταναστευτικό φαίνεται ότι είναι αρκετά καλός «Πυροσβέστης», αλλά όχι καλός «Αρχιτέκτονας», όπως χαρακτηριστικά τόνισε μέλος της Επιτροπής. Είναι αναγκασμένη, στο θέμα αυτό, όπως και η Ελλάδα, να σχεδιάσει και με βάση το μέγα θέμα του Δημογραφικού προβλήματος. Εμείς αν δεν σχεδιάσουμε άμεσα και δραστικά, μπορεί να επαληθευτεί η ρήση του αείμνηστου Π. Κονδύλη ότι, **«...η Τουρκία δεν είναι ανάγκη να κάνει πόλεμο με την Ελλάδα, κάποια στιγμή θα την απορροφήσει πληθυσμιακά»**. Η Ευρώπη, στις αρχές του 20^{ου} αιώνα είχε πληθυσμό στο 20% του παγκόσμιου. Στο τέλος του αιώνα ήταν στο 10% και οι προβλέψεις λένε ότι το 2050 θα είναι στο 5%. Ακόμα και η οικονομική και εμπορική ισχύς που έχει σήμερα θα έχει μειωθεί δραστικά.

Η χώρα μας, μέσα σε αυτό το ασταθές, ρευστό και πολυπολικό γεωπολιτικό περιβάλλον, καλείται να επιβιώσει ως κράτος και ως έθνος. Και φυσικά με μία τουρκική απειλή παρούσα που κατ' ανάγκη θα έχει κυρίαρχη βάση στον στρατηγικό σχεδιασμό μας. Η τελευταία, μετά τους σεισμούς, «επίθεση» φιλίας από την Τουρκία είναι ένας τακτικός ελιγμός για να βοηθηθεί στις οικονομικές ανάγκες που έχει. Η ηγεσία της Τουρκίας είναι πολύ δύσκολο να αλλάξει πολιτική έναντι της Ελλάδος, διότι και οι δύο σχηματισμοί που κατεβαίνουν στις εκλογές ξεκινούν από το ίδιο σημείο, από την ίδια θέση. «Η Ελλάδα είναι μικρή χώρα και η Τουρκία μεγάλη και ισχυρή. Ετσι πρέπει να αποδέχεται αυτό το δεδομένο και να υποχωρεί στις απαιτήσεις μας». Φαίνεται πως έχουν μελετήσει Θουκυδίδη και τα διδάγματα του από τον Πελοποννησιακό πόλεμο.

Ιστορικά η θέση της Ελλάδος είναι στο δυτικό στρατόπεδο γεωπολιτικής ισχύος και ασφάλειας. Όλα δε τα στοιχεία, δείχνουν ότι πρέπει να παραμείνει σε αυτό, εξασφαλίζοντας όμως ικανό ποσοστό βαθμού εθνικής πολιτικής. Για να επιτευχθεί αυτό, ο ρυθμός παραγωγής εθνικής ισχύος είναι ανάγκη να αυξηθεί σε μέγεθος και ταχύτητα.

Θεωρώ ότι είναι η ώρα για να μπει με Συνταγματική ρήτρα, η έννοια και οι βασικοί άξονες μιας «Εθνικής Στρατηγικής». Μόνο έτσι, εκτιμώ, όλες οι πολιτικές δυνάμεις του τόπου θα προσανατολιστούν προς σταθερούς στόχους, διατηρώντας τα επιχειρησιακά και τακτικά περιθώρια πολιτικών ελιγμών για την επίτευξή τους. Μία Εθνική Στρατηγική που θα καθορίζει στόχους ανά τομέα εθνικής ισχύος και θα είναι μόνιμη πολιτική επιδίωξη όλων των κυβερνήσεων. Δεν είναι απλό και εύκολο, αλλά είναι εντελώς αναγκαίο όταν και εξωτερική απειλή υπάρχει και όλα τα γεωπολιτικά δεδομένα βρίσκονται σε τόσο ρευστή κατάσταση. Στους παράγοντες εθνικής ισχύος όπως το Δημογραφικό, η οικονομία, η ενέργεια, η στρατιωτική ισχύς, η Παιδεία, ο Πολιτισμός και η ελληνική διασπορά, δεν

υπάρχει περιθώριο καθυστερήσεων και αναβολών όταν όλοι οι άλλοι και ιδιαίτερα η Τουρκία, «τρέχουν» με τις δικές τους δυνάμεις.

Η Προκοπή και η Επιβίωση Κράτους και Έθνους είναι ΜΟΝΟ δική μας ευθύνη και καθήκον.

Αντιπρόεδρος (Ι) ε. α. Ευάγγελος Γεωργούσης
Επίτιμος Δκτης Δ.Α.Ε.
Μέλος Δ.Σ. ΕΛΙΑΜΕΠ
Αντιπρόεδρος Δ.Σ. Σ.Ε.ΕΘ.Α.